

Modeling the relationship between the big five personality traits and resilience, considering self-esteem as a mediator variable

Mitra Vaghar Hasanpur¹, Yousef Jalali², Masumeh Tayebli³

1-MA in Psychology & Education of Exceptional Children, Department of Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran (Corresponding Author). E-mail: mitra.vaghar1991@gmail.com

2- PhD in Psychology, Department of Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

3- PhD in Psychology & Education of Exceptional Children, Department of Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Received: 31/05/2020

Accepted: 03/08/2020

Abstract

Introduction: Resilience is a dynamic process that helps people cope with life's stressful issues effectively.

Aim: The objective of present study was to test the theoretical model of relationship between the big five personality traits and resilience, considering self-esteem as a mediator variable.

Method: The research method was descriptive-correlational. The statistical population included all men and women aged 18 and over in District 6 of Tehran in 2018. The research sample consisted of 252 citizens aged 18 to 64 years who were selected by the convenient sampling method. Of these, 154 were male and 98 were female. The instruments were Connor-Davidson Resilience Inventory (2003), Rosenberg Self-Esteem Scale (1965) and NEO-FFI (1985). The research data were analyzed by the Pearson correlation and path analysis methods.

Results: The results of path analysis method indicated that self-esteem only mediates the relationship between neuroticism, extraversion and agreeableness with resilience. To be more precise, agreeableness had only an indirect effect ($P < 0.001$), conscientiousness had only a direct effect ($P < 0.05$), neuroticism and extraversion had both direct and indirect effects ($P < 0.001$), and openness to experience had no significant effect on resilience ($P > 0.15$).

Conclusion: According to the results, paying attention to variables such as neuroticism, extraversion, agreeableness, conscientiousness and self-esteem which affect resilience, as well as self-esteem as a mediator of the relationship between neuroticism, extroversion and agreeableness with resilience, can lead to a better understanding of the relationship between these variables.

Keywords: Big five Personality, Resilience, Self-esteem

How to cite this article : Vaghar Hasanpur M, Jalali Y, Tayebli M. Modeling the relationship between the big five personality traits and resilience, considering self-esteem as a mediator variable. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*. 2020; 7 (4): 78-92 .URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-930-en.pdf>

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

مدل یابی روابط میان پنج عامل بزرگ شخصیت و تاب آوری، با در نظر گرفتن عزت نفس به عنوان متغیر میانجی

میترا وقار حسن پور^۱، یوسف جلالی^۲، معصومه طیب لی^۳

۱. کارشناس ارشد روان شناسی و آموزش کودکان استثنائی، گروه روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (مولف مسئول).

ایمیل: mitra.vaghar1991@gmail.com

۲. دکتری تخصصی روان شناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۳. دکتری تخصصی روان شناسی و آموزش کودکان استثنائی، گروه روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۱۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۳/۱۱

چکیده

مقدمه: تاب آوری فرایندی پویا است که باعث می شود افراد با مسائل تنیدگی زای زندگی به طور کارآمدی کنار بیایند.

هدف: آزمون مدل نظری رابطه میان پنج عامل بزرگ شخصیت و تاب آوری با میانجی گری عزت نفس، هدف مطالعه حاضر بود.

روش: روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه مردان و زنان ۱۸ سال به بالای منطقه ۶ شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بود. نمونه پژوهش شامل ۲۵۲ شهروند در دامنه سنی ۱۸ تا ۶۴ سال بود که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. از این تعداد، ۱۵۴ نفر مرد و ۹۸ نفر زن بودند. ابزارهای پژوهش شامل سیاهه تاب آوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳)، مقیاس عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) و فرم کوتاه سیاهه شخصیتی نئو (۱۹۸۵) بود. داده های پژوهش با استفاده از روش همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر، تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: نتایج حاصل از روش تحلیل مسیر نشان داد که عزت نفس فقط در رابطه روان رنجورخویی، برون گرایی و خوشایندی با تاب آوری نقش واسطه ای دارد. به بیان دقیق تر، خوشایندی فقط تأثیر غیر مستقیم ($p < 0/001$)، وظیفه شناسی فقط تأثیر مستقیم ($p < 0/05$)، روان رنجورخویی و برون گرایی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم ($p < 0/001$) و گشودگی به تجربه نیز هیچ گونه تأثیر معناداری بر تاب آوری نداشت ($p > 0/15$).

نتیجه گیری: براساس نتایج حاصل از پژوهش، توجه به متغیرهایی چون روان رنجورخویی، برون گرایی، خوشایندی، وظیفه شناسی و عزت نفس به عنوان عوامل مؤثر بر تاب آوری و همچنین توجه به عزت نفس به عنوان میانجی رابطه روان رنجورخویی، برون گرایی و خوشایندی با تاب آوری، می تواند به درک بیشتر رابطه میان متغیرهای مذکور بینجامد.

کلیدواژه ها: پنج عامل بزرگ شخصیت، تاب آوری، عزت نفس

مقدمه

تعریف می‌کنند. پنج عامل شخصیتی معرفی شده توسط آنان یعنی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی و وظیفه‌شناسی به عنوان ویژگی‌های ثابت، پایدار و پیش‌بین‌نیرومند بسیاری از ویژگی‌ها و رفتارهای افراد قلمداد شده‌اند و تاب‌آوری نیز به عنوان یک عامل محافظت‌کننده، متأثر از این ویژگی‌های شخصیتی دانسته شده است (اوشیو، تاکو، هیرانو و سائید^۷، ۲۰۱۸). روان‌رنجورخویی به توانایی فرد در تحمل تنیدگی مربوط می‌شود. افراد دارای سطوح بالای روان‌رنجورخویی ثبات هیجانی پایینی دارند. این افراد نگران، عصبی، ناامید، خجالتی، آسیب‌پذیر، شتاب‌زده و دارای تنیدگی هستند. همچنین این افراد اغلب هیجان‌های منفی از جمله اضطراب، ترس، خشم و گناه بیشتر و شدیدتری را تجربه می‌کنند (مک‌کری و کاستا، ۱۹۸۷). منظور از برون‌گرایی درجه‌ای است که شخص پرنرژی، معاشرتی، جسور، فعال، هیجان‌طلب و دارای شور و شوق، اعتماد به نفس و احساسات مثبت است. افراد برون‌گرا تمایل به اجتماعی بودن، احساسی بودن و صمیمیت دارند و معمولاً با افراد متفاوت بهتر کنار می‌آیند (هوکنسکی و بوچانان^۸، ۲۰۱۳). برون‌گرایی همچنین بر تنیدگی و توانایی‌های مقابله‌ای تأثیر می‌گذارد. برون‌گراها کم‌تر تنیدگی محل کار را جذب می‌کنند و ممکن است واقعاً در محل کار چالش‌انگیز نیز با راهبرد حل مسئله و جستجوی راه‌های جدید برای برخورد با چالش‌ها، پیشرفت کنند (لای و کین^۹، ۲۰۱۸). گشودگی به تجربه، میزان علاقه افراد نسبت به تازگی و کسب تجارب جدید را نشان می‌دهد. افراد دارای سطوح بالای گشودگی به تجربه دارای قدرت تخیل بالا،

شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که تاب‌آوری به عنوان فرایندی پویا باعث می‌شود که افراد با مسائل تنیدگی‌زای زندگی به‌طور کارآمدی کنار بیایند. تاب‌آوری افسردگی را کاهش و توانایی سازگاری با درد را افزایش می‌دهد و علاوه بر این، کیفیت زندگی را بالا می‌برد (وایت، درایور و وارن^۱، ۲۰۱۰). لازاروس^۲ (۱۹۹۳) تاب‌آوری را به عنوان ظرفیت افراد برای مقاومت کردن در برابر سختی‌ها، بازگشتن از ناملایمات و حرکت به سوی زندگی سالم توأم با رفاه و خوشی در آینده تعریف کرده است و به اعتقاد ریچاردسون^۳ (۲۰۰۲) تاب‌آوری نوعی ظرفیت کلی است که افراد برای به حداقل رساندن مشکلات و غلبه بر آن‌ها از آن استفاده می‌کنند (ریچاردسون، ۲۰۰۲). افراد تاب‌آور به‌طور متعارف با ویژگی‌هایی چون منبع کنترل درونی، خودانگاره مثبت، خوش‌بینی، مقابله فعالانه، سرسختی و خودکارآمدی مشخص شده‌اند (لیو، وانگ، ژو و لی^۴، ۲۰۱۴). کمپل-سیلز، کوهن و استین^۵ (۲۰۱۶) نیز معتقدند که افراد تاب‌آور توانایی ایجاد و گسترش مجموعه‌ای از مهارت‌های مقابله‌ای را دارند که در موقعیت‌های چالش‌برانگیز از آن‌ها محافظت می‌کند. این نکته نیز آشکار شده است که تفاوت‌های شخصیتی نقش تعیین‌کننده‌ای در بروز واکنش‌های متفاوت افراد در برابر تنش‌های روانی دارند. در همین راستا، کاستا و مک‌کری^۶ (۱۹۹۲) عوامل شخصیت را به عنوان ابعاد تفاوت‌های فردی در تمایل به نشان دادن الگوهای پایدار افکار، احساسات و رفتارها

¹- White, Driver & Warren

²- Lazarus

³- Richardson

⁴- Liu, Wang, Zhou & Li

⁵- Campbell-Sills, Cohan, & Stein

⁶- Costa & McCrea

⁷- Oshio, Taku, Hirano & Saeed

⁸- Huczynski, & Buchanan

⁹- Lai & Qin

احساسات باز، علاقه به جلوه‌های هنری، کنجکاو نسبت به ایده‌های دیگران، بعلاوه اقدام‌گرا و دارای ایده هستند (اسودی کرمانی، اشرفیان، زینالی، ایمانی و شبانلوئی، ۱۳۸۸). خوشایندی به گرایش افراد به همساز بودن با دیگران مربوط می‌شود. افراد با سطوح بالای خوشایندی، قابل‌اعتماد، روراست، نوع دوست، مهربان، مطیع، متواضع، خوش‌قلب و دارای خصیصه از خودگذشتگی هستند. (هوکنزسکی و بوچانان، ۲۰۱۳). وظیفه شناسی نیز معیار سنجش قابلیت اطمینان است. فرد با سطوح بالای وظیفه شناسی، فردی شایسته، منظم، وظیفه شناس، هدف جو، دارای انضباط شخصی، وقت شناس و قابل اتکا است (جان، ناومن و سوتو^۱، ۲۰۰۸).

رابطه ویژگی‌های شخصیت با تاب‌آوری در پژوهش‌های متعددی تأیید شده است. برای مثال، کمپل-سیلز و همکاران (۲۰۱۶) به این نتیجه دست یافتند که تاب‌آوری با روان‌رنجورخویی همبستگی منفی و با برون‌گرایی و وظیفه شناسی همبستگی مثبت دارد. ارکان^۲ (۲۰۱۷) نیز نشان داد که رگه‌های شخصیت از جمله وظیفه‌شناسی، خوشایندی، گشودگی به تجربه و برون‌گرایی با تاب‌آوری رابطه مستقیم و مثبت و با روان‌رنجورخویی رابطه منفی و معکوس دارند. با این حال، اینکه چگونه ویژگی‌های شخصیت و تاب‌آوری به یکدیگر مرتبط می‌شوند و مکانیسم‌هایی که رابطه این دو متغیر را میانجی‌گری می‌کنند تا حدودی ناشناخته است. به همین دلیل بررسی نقش متغیرهای واسطه‌ای در رابطه بین ویژگی‌های شخصیت و تاب‌آوری حائز اهمیت است. برخی پژوهش‌های این حوزه از جمله شی، لیو، یانگ و وانگ^۳ (۲۰۱۵) و کوان، باند و سینگلیس^۴ (۲۰۱۷) عزت

نفس را به عنوان یک متغیر واسطه‌ای مهم مطرح کرده‌اند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که عزت نفس یکی از مهم‌ترین عوامل روان‌شناختی مؤثر بر سلامتی است که اشاره به نگرش مثبت یا منفی فرد نسبت به خود دارد و نشان‌دهنده ارزشمندی شخص از نظر خود است (روزنبرگ^۵، ۱۹۶۵). به زبان ساده عزت نفس احترامی است که فرد برای خود قائل می‌شود و نشان‌دهنده ظرفیت فرد برای دریافت عشق و احترام است (جوهار، ایشاک و زین‌الدین^۶، ۲۰۱۳). بنا به گفته مک‌کری و کاستا (۱۹۹۹)، عزت نفس ارتباط بسیار نزدیکی با صفات شخصیتی دارد. در پژوهش رابینز، تریسی، ترزنسینوسکی، پاتر و گاسلینگ^۷ (۲۰۱۱) پنج عامل بزرگ شخصیت ۳۴ درصد از واریانس عزت نفس را تبیین کردند و صفاتی چون روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و وظیفه شناسی بیشترین رابطه را با عزت نفس داشتند. همچنین، در پژوهش لوک و یوئن^۸ (۱۹۹۷)، ژانگ، زو و زیانگ^۹ (۲۰۰۶) همبستگی متوسط تا ضعیفی میان وظیفه شناسی، گشودگی به تجربه و عزت نفس مشاهده شده است. سایر مطالعات نیز از جمله کای، وو و براون^{۱۰} (۲۰۰۹)، گالچنکو و فن‌دیفجر^{۱۱} (۲۰۱۷) نشان داده‌اند که عزت نفس با برون‌گرایی همبستگی مثبت و با روان‌رنجورخویی همبستگی منفی دارد. علاوه بر این، نتایج برخی مطالعات از جمله بنتی و کمبوروپولوس^{۱۲} (۲۰۰۶) و یو و ژانگ^{۱۳} (۲۰۰۷) حاکی از وجود رابطه معنادار میان عزت نفس و تاب‌آوری است. در همین راستا، نتایج مطالعه پارک،

⁴- Kwan, Bond & Singelis

⁵- Rosenberg

⁶- Johar, Ishak, & Zainudin

⁷- Robins, Tracy, Trzesniewski, Potter & Gosling

⁸- Luk & Yuen

⁹- Zhang, Zou & Xiang

¹⁰- Cai, Wu & Brown

¹¹- Galchenko, & Van de Vijver

¹²- Benetti & Kambouropoulos

¹³- Yu & Zhang

¹- John, Naumann & Soto

²- Ercan

³- Shi, Liu, Yang, & Wang

توضیحات لازم درباره هدف پژوهش و جلب رضایت آگاهانه آنها، ابزارهای پژوهش به ترتیب تصادفی در اختیار آنها قرار داده شد و از آنها در خواست گردید که ضمن قید کردن سن، جنسیت و تحصیلات خود در پرسشنامه‌ها، در نهایت دقت و صداقت آنها را تکمیل نمایند. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بود از: رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش، دارا بودن تحصیلات حداقل سیکل، شرط سنی ۱۸ سال به بالا و پاسخگویی کامل به هر سه پرسشنامه پژوهش. معیارهای خروج از پژوهش نیز شامل تحصیلات پایین تر از سیکل، سن کمتر از ۱۸ سال و پاسخگویی ناقص به سؤالات پرسشنامه‌ها بود. در مرحله بعد، بر اساس معیارهای ورود و خروج، داده‌های مربوط به ۲۵۲ نفر از شرکت‌کنندگان در پژوهش وارد تحلیل گردید. از این تعداد، ۱۵۴ نفر مرد و ۹۸ نفر زن بودند و این افراد در دامنه سنی ۱۸ تا ۶۴ سال قرار داشتند. در نهایت، داده‌های حاصل از اجرای پژوهش از طریق آمارهای توصیفی چون میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی پیرسون و آمارهای استنباطی چون تحلیل مسیر و با استفاده از نرم‌افزار AMOS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار

به منظور جمع‌آوری اطلاعات از ابزارهای زیر استفاده شد:

سیاهه تاب‌آوری: سیاهه تاب‌آوری^۲ با مرور منابع پژوهشی ۱۹۷۹-۱۹۹۱ توسط کانر و دیویدسون (۲۰۰۳) تهیه شد. این سیاهه شامل ۲۵ ماده است و برای اندازه‌گیری قدرت مقابله با استرس تهیه شده است. برای هر

کیم، پارک، سوه و لی^۱ (۲۰۱۶) نیز نشان می‌دهد که عزت نفس از انسان در برابر اضطراب محافظت می‌کند، شیوه‌های مقابله را بهبود می‌بخشد، سلامت جسمانی را افزایش می‌دهد و افراد را نسبت به آسیب‌پذیری آگاه می‌کند. با همه این اوصاف، به احتمال نسبتاً زیاد هیچ پژوهشی نقش واسطه‌ای عزت نفس را در رابطه میان عوامل شخصیتی و تاب‌آوری بررسی نکرده است؛ اما در پرتو همبستگی عزت نفس با ویژگی‌های شخصیت و تاب‌آوری، پیش‌بینی می‌شود که عزت نفس رابطه میان ویژگی‌های شخصیت و تاب‌آوری را میانجی‌گری کند؛ لذا با توجه به پیشینه پژوهش می‌توان گفت که رابطه میان عوامل شخصیتی و تاب‌آوری صرفاً یک رابطه خطی ساده نیست و متغیرهای دیگر می‌توانند به‌عنوان میانجی این رابطه را تحت تأثیر قرار دهند. از این رو، هدف مطالعه حاضر، آزمون مدل نظری رابطه بین پنج عامل بزرگ شخصیت و تاب‌آوری با میانجی‌گری عزت نفس بود.

روش

مطالعه حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از لحاظ ماهیت توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه مردان و زنان ۱۸ سال به بالای منطقه ۶ شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بود. دلیل انتخاب منطقه ۶ این است که یک منطقه میانی در شهر تهران محسوب می‌شود و تنوع ساکنین آن از نظر متغیرهای زمینه‌ای بیشتر به نظر می‌رسد. بر اساس برآورد پارامترهای موجود در مدل، تعداد ۲۶۰ نفر (۱۶۱ مرد و ۹۹ زن) با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس از مکان‌های عمومی سطح شهر از جمله بوستان‌ها، کتابخانه‌ها و سراهای محله انتخاب و پس از ذکر

^۱- Resilience Conner & Davidson Inventory (CD-RISC)

^۱- Park, Kim, Park, Suh & Lee

ماده یک طیف درجه‌بندی پنج گزینه‌ای (کاملاً نادرست تا همیشه درست) در نظر گرفته شده که از صفر (کاملاً نادرست) تا چهار (همیشه درست) نمره‌گذاری می‌شود. این سیاهه اگرچه ابعاد مختلف تاب‌آوری را می‌سنجد ولی دارای یک نمره کل است (کانر و دیویدسون، ۲۰۰۳). پایایی سیاهه به روش بازآزمایی و آلفای کرونباخ و روایی آن به روش تحلیل عوامل و روایی همگرا و اگر توسط سازندگان در گروه‌های مختلف (بالینی و غیر بالینی) محاسبه شده است. ضریب پایایی همسانی درونی این سیاهه از طریق آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۷۶ تا ۰/۹۰ گزارش شده است. همچنین ضریب پایایی باز-آزمایی این سیاهه ۰/۸۱ به دست آمده است (کانر و دیویدسون، ۲۰۰۳). یو و ژانگ (۲۰۰۷) در مطالعه‌ای ویژگی‌های روان‌سنجی این سیاهه را مطلوب گزارش کرده‌اند و پایایی آن را ۰/۹۱ برآورد کرده‌اند. این سیاهه در ایران توسط محمدی، جزایری، رفیعی، جوکار و پورشه‌باز (۱۳۸۵) هنجاریابی و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش شده است.

مقیاس عزت نفس روزنبرگ: مقیاس عزت نفس روزنبرگ^۱ در سال ۱۹۶۵ توسط موریس روزنبرگ تهیه و معرفی شد. این مقیاس ۱۰ ماده دارد که عزت نفس کلی را اندازه‌گیری می‌کند. به نظر پاولمن و آلیک (۲۰۰۰) مقیاس عزت نفس روزنبرگ یکی از رایج‌ترین مقیاس‌های اندازه‌گیری عزت نفس است و به منظور ارائه یک تصویر کلی از بازخوردهای مثبت و منفی درباره خود ساخته شده است (نقل از رضایی، بیانی و شریعت‌نیا، ۱۳۹۴). هر ماده به صورت مقیاس لیکرت چهار درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف نمره‌گذاری می‌شود.

دامنه نمرات از ۱۰ تا ۴۰ است (روزنبرگ، ۱۹۶۵). این مقیاس ضرایب همبستگی قوی‌تری نسبت به سیاهه عزت نفس کوپر اسمیت دارد و در سنجش سطوح عزت نفس دارای روایی بیشتری است و واجد اعتبار و روایی همگرا و واگرایی مناسب است. ضریب پایایی درونی آن ۰/۸۴ و ضریب بازآزمایی آن در دامنه ۰/۸۲ تا ۰/۹۴ گزارش شده است (پاولمن و آلیک، ۲۰۰۰). رجی و بهلول (۱۳۸۶) نیز برای بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس مذکور با اجرای آن بر روی دانشجویان و استفاده از تحلیل عاملی ضریب پایایی آن را ۰/۸۴ و روایی آن را ۰/۷۲ گزارش کرده‌اند.

فرم کوتاه سیاهه شخصیتی نئو: این فرم در سال ۱۹۸۵ توسط کاستا و مک‌کری تهیه شده است و دارای یک فرم کوتاه ۶۰ ماده‌ای است که NEO-FFI نامیده می‌شود. این سیاهه شامل ۵ زیرمقیاس روان‌رنجورخویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی و وظیفه‌شناسی است. هر یک از این پنج زیرمقیاس دارای ۱۲ ماده است که به صورت ۰، ۱، ۲، ۳، ۴ نمره‌گذاری می‌شود. تعدادی از ماده‌ها به طور معکوس نمره‌گذاری می‌شود (سهرابی و میرزایی، ۱۳۸۹). کاستا و مک‌کری (۱۹۸۵) ضریب پایایی را برای روان‌رنجورخویی ۰/۹۰، برونگرایی ۰/۷۸، گشودگی به تجربه ۰/۷۶، خوشایندی ۰/۸۶ و وظیفه‌شناسی ۰/۹۰ گزارش کردند. در هنجاریابی آزمون NEO که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰) روی نمونه‌ای با حجم ۲۰۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های تبریز، شیراز و دانشگاه‌های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت، ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش شده است. ضرایب آلفای

^۲- NEO-Five Factor Inventory (NEO-FFI)

^۲- Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES)

تحصیلات) نشان داد که افراد دارای مدرک لیسانس (۳۶/۱۱ درصد)، مردان (۶۱/۱۱ درصد) و افراد ۶۴-۵۰ ساله (۳۲/۵۴ درصد) بیشترین نسبت از نمونه پژوهش و افراد دارای مدرک دکترا (۱/۹۸ درصد)، زنان (۳۸/۸۹ درصد) و افراد ۴۰-۳۰ ساله (۱۷/۴۶ درصد) کمترین نسبت از نمونه پژوهش را تشکیل می‌دهند. همچنین، میانگین سنی نمونه پژوهش ۴۳/۱۹ سال بود. در بخش بعدی، شاخص‌های توصیفی از جمله میانگین، انحراف استاندارد و ماتریس همبستگی میان متغیرهای پژوهش محاسبه شده است. نتایج حاصل از بررسی میانگین و انحراف استاندارد متغیرها در جدول ۱ نمایش داده شده است.

کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌رنجورخویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). همچنین، در پژوهش آتش‌روز (۱۳۸۶) با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای رگه‌های روان‌رنجورخویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۵۵، ۰/۲۷، ۰/۳۸ و ۰/۷۷ به دست آمد.

یافته‌ها

در بخش نخست، نتایج حاصل از بررسی متغیرهای جمعیت شناختی نمونه پژوهش (سن، جنسیت و سطح

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
عزت نفس	۲۵/۷۲	۴/۷۷
تاب آوری	۴۶/۱۶	۱۲/۶۸
روان‌رنجورخویی	۲۹/۹۵	۶/۶۴
برونگرایی	۳۱/۲۳	۶/۵۰
گشودگی به تجربه	۳۰/۶۲	۵/۸۸
خوشایندی	۳۰/۹۰	۵/۳۵
وظیفه شناسی	۲۹/۸۱	۶/۶۷

میانگین عزت نفس در حد متوسط، میانگین تاب‌آوری اندکی پایین‌تر از متوسط و میانگین تمامی رگه‌های شخصیت نیز اندکی بالاتر از متوسط است. اطلاعات حاصل از محاسبه همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش ارائه شده است. این اطلاعات در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش را نمایش می‌دهد. با توجه به اینکه پرسشنامه‌های مورد استفاده در مطالعه حاضر ظاهراً در داخل کشور هنجاریابی نشده و میانگین آن‌ها مشخص نگردیده؛ لذا نمی‌توان درباره نتایج به دست آمده تفسیر دقیق و معتبری ارائه داد. تنها می‌توان گفت که با توجه به میانگین فرضی پرسشنامه‌های مذکور، در آزمودنی‌های مطالعه حاضر،

جدول ۲ ماتریس همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
عزت نفس	-						
تاب آوری	۰/۸۲**	-					
روان رنجورخویی	-۰/۸۱**	-۰/۹۱**	-				
برونگرایی	۰/۴۴*	۰/۷۳**	-۰/۴۸**	-			
گشودگی	۰/۵۵*	۰/۸۴**	-۰/۲۵*	۰/۳۸**	-		
خوشایندی	۰/۳۵*	۰/۷۲**	-۰/۳۶*	۰/۲۹*	۰/۳۲*	-	
وظیفه شناسی	۰/۵۱*	۰/۷۹**	-۰/۴۱*	۰/۲۶*	۰/۲۴*	۰/۳۷**	-

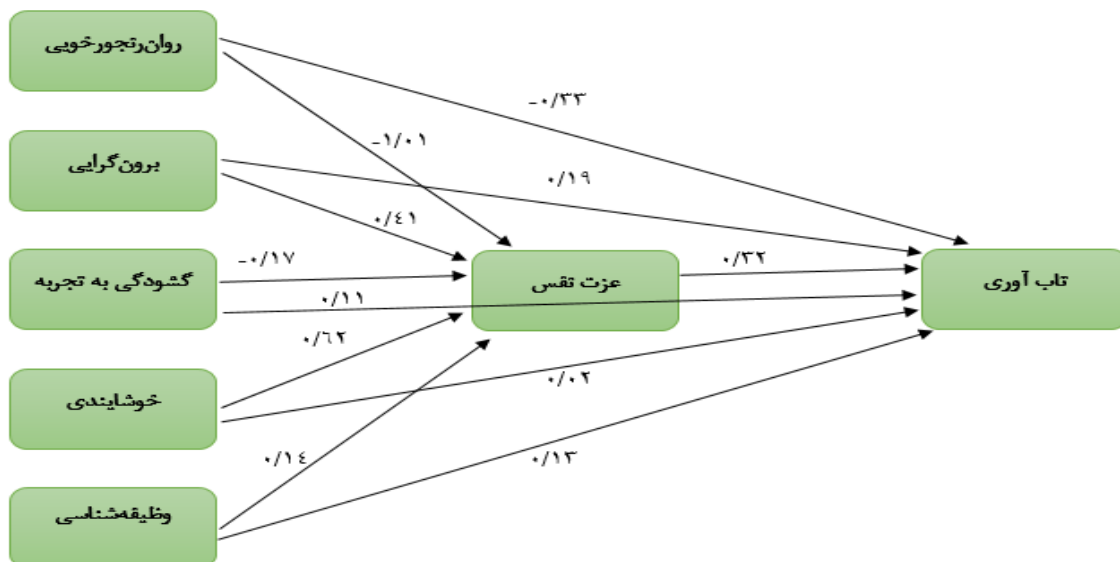
P<۰/۰۵* P<۰/۰۱**

منفی و معنادار ($p<۰/۰۱$) و با سایر عوامل شخصیتی رابطه مثبت و معنادار ($p<۰/۰۱$) نشان می‌دهد. برای آزمون مدل نظری پژوهش از روش تحلیل مسیر استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول ۳ و شکل ۱ نمایش داده شده است.

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، عزت نفس رابطه مثبت و معنادار با تاب آوری ($p<۰/۰۱$)، برون-گرایی ($p<۰/۰۵$)، گشودگی به تجربه ($p<۰/۰۵$)، خوشایندی ($p<۰/۰۵$) و وظیفه شناسی ($p<۰/۰۵$) نشان می‌دهد و با روان رنجورخویی رابطه منفی و معنادار ($p<۰/۰۱$) دارد. تاب آوری نیز با روان رنجورخویی رابطه

جدول ۳ ضرایب رگرسیون استاندارد و غیراستاندارد موجود در مدل نظری پژوهش

سطح معناداری	t	Beta	B	مدل
۰/۰۰۱	-۱۰/۸۷	-۱/۰۱	-۰/۷۲	مسیر روان رنجورخویی به عزت نفس
۰/۰۰۱	۳/۲۱	۰/۴۱	۰/۳۰	مسیر برونگرایی به عزت نفس
۰/۰۰۱	۴/۷۶	۰/۶۲	۰/۵۵	مسیر خوشایندی به عزت نفس
۰/۳۰۵	-۱/۰۲	-۰/۱۷	-۰/۱۴	مسیر گشودگی به عزت نفس
۰/۲۵۶	۱/۱۳	۰/۱۴	۰/۱۰	مسیر وظیفه شناسی به عزت نفس
۰/۰۰۱	۵/۷۵	۰/۳۲	۰/۸۴	مسیر عزت نفس به تاب آوری
۰/۱۵۱	۱/۴۳	۰/۱۱	۰/۲۱	مسیر گشودگی به تاب آوری
۰/۰۵	۱/۹۲	۰/۱۳	۰/۲۵	مسیر وظیفه شناسی به تاب آوری
۰/۰۴۲	۲/۰۳	۰/۱۹	۰/۴۱	مسیر برونگرایی به تاب آوری
۰/۰۰۱	-۴/۳۸	-۰/۳۳	-۰/۶۳	مسیر روان رنجورخویی به تاب آوری
۰/۷۶۱	۰/۳۰	۰/۰۲	۰/۰۶	مسیر خوشایندی به تاب آوری

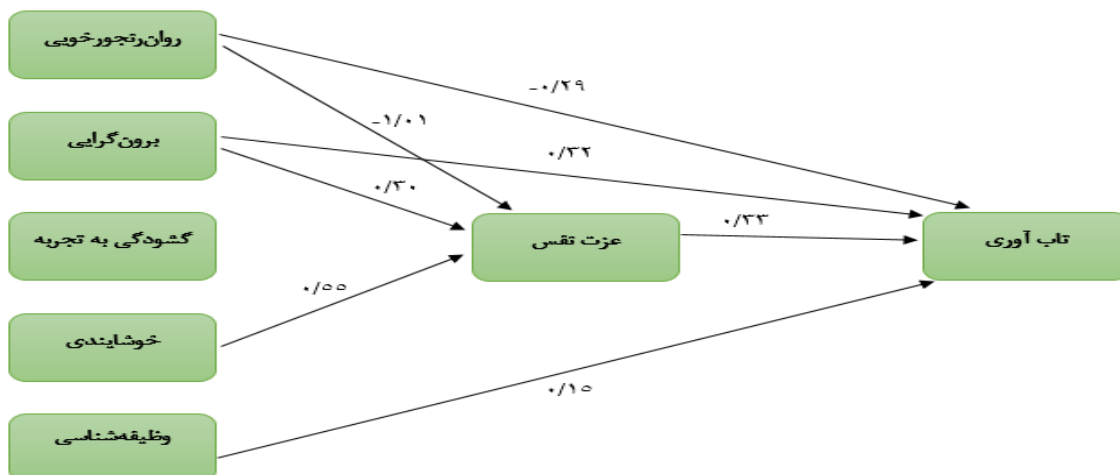
شکل ۱: مدل تجربی پیش‌بینی تاب‌آوری بر اساس پنج عامل بزرگ شخصیت و عزت‌نفس در حالت ضرایب استاندارد شده رگرسیون

همان‌گونه که نتایج موجود در جدول ۳ و شکل ۱ نشان می‌دهند، ضریب مسیر گشودگی به تجربه به عزت نفس ($p > 0.30$)، ضریب مسیر گشودگی به تجربه به تاب آوری ($p > 0.15$)، ضریب مسیر خوشایندی به تاب آوری ($p > 0.76$) و ضریب مسیر وظیفه شناسی به عزت نفس

معنادار نیست. با توجه به وجود ضرایب غیر معنادار در مدل تجربی، جهت دستیابی به یک مدل مناسب و دارای برازش، ضرایب غیر معنادار حذف شدند و مدل اولیه پژوهش اصلاح گردید. نتایج حاصل از مدل اصلاح شده در جدول ۴ و شکل ۲ ارائه شده است.

جدول ۴ ضرایب رگرسیون استاندارد و غیراستاندارد موجود در مدل اصلاح شده پژوهش

مدل	B	Beta	t	سطح معناداری
مسیر روان رنجورخویی به عزت نفس	-۰/۷۲	-۱/۰۱	-۱۴/۹۱	۰/۰۰۱
مسیر برون‌گرایی به عزت نفس	۰/۲۱	۰/۳۰	۳/۶۰	۰/۰۰۱
مسیر خوشایندی به عزت نفس	۰/۴۹	۰/۵۵	۶/۱۷	۰/۰۰۱
مسیر عزت نفس به تاب آوری	۰/۸۷	۰/۳۳	۶/۴۸	۰/۰۰۱
مسیر وظیفه شناسی به تاب آوری	۰/۲۸	۰/۱۵	۲/۷۸	۰/۰۰۵
مسیر برون‌گرایی به تاب آوری	۰/۶۹	۰/۳۲	۶/۵۹	۰/۰۰۱
مسیر روان رنجورخویی به تاب آوری	-۰/۵۵	-۰/۲۹	-۴/۰۷	۰/۰۰۱

شکل ۲: مدل اصلاح شده پیش‌بینی تاب‌آوری بر اساس پنج عامل بزرگ شخصیت و عزت‌نفس در حالت ضرایب استاندارد شده رگرسیون

تاب‌آوری فقط از طریق روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی مستقیماً قابل پیش‌بینی است. عزت‌نفس نیز تنها از طریق روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و خوشایندی قابل پیش‌بینی است. به منظور درک بهتر اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل هر یک از متغیرها، نتایج مربوطه به طور کامل در جدول ۵ نمایش داده شده است.

همان‌طور که در جدول ۴ و مدل اصلاح شده در شکل ۲ مشاهده می‌شود، از میان ابعاد شخصیتی فقط روان‌رنجورخویی و برون‌گرایی اثر مستقیم و غیرمستقیم بر تاب‌آوری دارند. وظیفه‌شناسی صرفاً به‌طور مستقیم و خوشایندی نیز صرفاً به‌طور غیرمستقیم بر تاب‌آوری اثر می‌گذارند. گشودگی به تجربه نیز اثر معناداری بر عزت‌نفس و تاب‌آوری نداشته است. به‌طور کلی،

جدول ۵ اثرات استاندارد شده مستقیم، غیرمستقیم و کل موجود در مدل اصلاح شده

متغیر پیش‌بین	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	متغیر ملاک
روان‌رنجورخویی	-۰/۲۹	-۰/۳۳	-۰/۶۲	تاب‌آوری
برون‌گرایی	۰/۳۲	۰/۱۰	۰/۴۲	تاب‌آوری
خوشایندی	-	۰/۱۸	۰/۱۸	تاب‌آوری
وظیفه‌شناسی	۰/۱۵	-	۰/۱۵	تاب‌آوری
روان‌رنجورخویی	-۱/۰۱	-	-۱/۰۱	عزت‌نفس
برون‌گرایی	۰/۳۰	-	۰/۳۰	عزت‌نفس
خوشایندی	۰/۵۵	-	۰/۵۵	عزت‌نفس
عزت‌نفس	۰/۳۳	-	۰/۳۳	تاب‌آوری

بزرگترین اثر کلی بر تاب‌آوری است. همچنین، برون‌گرایی دارای کوچکترین اثر کلی و روان‌رنجورخویی

همان‌گونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، وظیفه‌شناسی دارای کوچکترین اثر کلی و روان‌رنجورخویی دارای

واریانس عزت نفس توسط عوامل شخصیت تبیین شده است. در ادامه شاخص های برازش مدل اصلاح شده در جدول ۶ ارائه گردیده است.

دارای بزرگترین اثر کلی بر عزت نفس است. در پایان، لازم به ذکر است که مدل اصلاح شده پژوهش توانسته است حدود ۸۲٪ از واریانس متغیر ملاک (تاب آوری) را تبیین کند. علاوه بر این، در مطالعه حاضر، حدود ۶۳٪ از

جدول ۶ شاخص های برازش مدل اصلاح شده

شاخص برازش	نقطه برش	مقدار مشاهده شده
GFI	> ۰/۹	۰/۹۸
CFI	> ۰/۹	۱/۰۰
RFI	> ۰/۹	۰/۹۸
TLI	> ۰/۹	۰/۹۹
RMSEA	< ۰/۰۸	۰/۰۳

و سادوک (۲۰۰۷) همسو است. در تبیین نتایج فوق می توان گفت از آنجایی که ویژگی های شخصیتی مثبت از جمله وظیفه شناسی، خوشایندی، گشودگی به تجربه و برون گرایی معمولاً با تجربه هیجانات مثبت و دریافت بازخوردهای مثبت از سوی دیگران همراه اند، می توانند سطح عزت نفس و تاب آوری فرد را بالا برده و آسیب پذیری وی را نسبت به انواع مشکلات روانی و جسمانی کاهش دهند؛ یعنی همان طور که بنتی و کمبور و پولوس (۲۰۰۶) نیز اذعان داشته اند، عواطف مثبت همبستگی مثبت و عواطف منفی همبستگی منفی با عزت نفس نشان می دهند. مثلاً، یک فرد وظیفه شناس معمولاً به واسطه نظم، مسئولیت پذیری، هدفمندی، جدیت در انجام وظایف و کسب موفقیت های تحصیلی و شغلی، علاوه بر آن که مورد تأیید و تحسین دیگران قرار می گیرد، شانس آن را دارد که هیجانات مثبتی چون شادی و غرور را نیز بیشتر از افراد عادی تجربه کند. بعلاوه، چنین فردی به دلیل پشتکار و خود انضباطی بالا، علیرغم وجود موانع و مشکلات، مقابله مؤثری با چالش ها و استرس های زندگی

همان طور که در جدول ۶ مشاهده می شود، مقدار شاخص RMSEA کمتر از ۰/۰۸ است. همچنین، مقادیر شاخص های GFI، TLI، CFI و RFI نزدیک به ۱ و بیشتر از نقطه برش ۰/۹۰ است؛ بنابراین با توجه به کلیه شاخص های برازش می توان نتیجه گرفت که مدل اصلاح شده پژوهش دارای برازش مناسبی با داده ها است.

بحث

پژوهش حاضر به منظور بررسی نقش واسطه ای عزت نفس در رابطه میان پنج عامل بزرگ شخصیت و تاب آوری انجام شد. نتایج نشان داد که تاب آوری و عزت نفس با وظیفه شناسی، خوشایندی، گشودگی به تجربه و برون گرایی رابطه مثبت و معنادار و با روان رنجورخویی رابطه منفی و معنادار دارند. نتایج مذکور با مبانی نظری و یافته های پژوهشی از جمله اوشیو، تاکو، هیرانو و سائید (۲۰۱۸)، اِرکان (۲۰۱۷)، کمپل و همکاران (۲۰۱۶)، کروان، لانسبوری و گیسون^۱ (۲۰۱۰) و کاپلان

^۱ - Kirwan, Lounsbury & Gibson

دارد و پس از شکست و ناکامی به راحتی دچار دل‌سردی و ناامیدی نمی‌شود. یک فرد خوشایند یا موافقت‌جو علاوه بر آن که کمتر درگیر کینه‌ورزی، دشمنی و انتقام‌جویی است، به واسطه سادگی، تواضع، مهربانی و فداکاری غالباً مورد توجه و ستایش دیگران نیز قرار می‌گیرد و به این خاطر هیجان‌ات منفی را به ندرت تجربه می‌کند. علاوه بر این، به واسطه کمک‌رسانی به دیگران معمولاً حس ارزشمندی و مولد بودن را تجربه می‌کند. یک فرد گشوده نیز به واسطه تنوع تجارب و بهره‌گیری از خلاقیت بالای خود در حل مسائل و رویارویی با چالش‌ها، شیوه‌های مؤثری برای مقابله با استرس‌ها و ناگواری‌ها به کار می‌گیرد که این شیوه‌های مؤثر در نهایت عزت نفس و تاب‌آوری وی را بالا می‌برند. فرد برون‌گرا نیز به واسطه علاقه‌مندی به جمع، گرایش به فعالیت‌های جمعی و دوست‌یابی، معمولاً همبستگی بالایی با اجتماع می‌یابد که این همبستگی احتمال طرد، گوشه‌گیری، غمگینی و ناامیدی را در وی کاهش داده و زمینه ساز تجربه هیجان‌ات مثبت و رویدادهای انرژی‌بخش می‌گردد. در مجموع، این‌گونه می‌توان گفت که تجارب و هیجان‌های مثبت در افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی مثبت و سازگارانه، توان تغییر دادن، تعدیل کردن یا کاهش دادن نتایج منفی و مصیبت‌بار را تقویت کرده و سطح عزت نفس و تاب‌آوری افراد مذکور را افزایش می‌دهند. همچنین، در راستای تبیین نقش هیجان‌ها و ویژگی‌های شخصیتی مثبت در تاب‌آوری می‌توان این نکته را یادآور شد که در شرایط استرس‌زای شدید این ویژگی‌ها موجب آرمیدگی روان‌شناختی و ادامه تلاش سازگارانه‌تر و احیای منابع حیاتی می‌شوند. در مقابل، از آنجایی که ویژگی‌های شخصیتی منفی و

ناسازگارانه از جمله روان‌شناختی بالا معمولاً با تجربه مکرر و شدید هیجان‌ات منفی، خشم و کینه‌توزی، فرسودگی هیجانی و دریافت بازخوردهای منفی از سوی دیگران همراه‌اند، می‌توانند از طریق ایجاد اضطراب، خشم، ناکامی، ناامیدی و باورهای منفی، سطح عزت نفس و تاب‌آوری فرد را کاهش داده و وی را نسبت به انواع مشکلات روانی و جسمانی آسیب‌پذیر گردانند.

همان‌گونه که در بخش نتایج مشاهده شد، مدل اولیه پژوهش، برازش لازم را با داده‌ها نداشت؛ از این‌رو، مدل اولیه برای پیش‌بینی تاب‌آوری، با حذف مسیرهای غیر معنادار اصلاح گردید. در نتیجه، مدل اصلاح شده پژوهش مورد آزمون قرار گرفت و نتایج نشان داد که مدل مزبور برازش قابل‌قبولی با داده‌ها دارد. مطابق با مدل اصلاح شده، عزت نفس فقط در رابطه روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و خوشایندی با تاب‌آوری نقش واسطه‌ای دارد. یافته مذکور را می‌توان تا حدودی مشابه با نتایج مطالعات کوان و همکاران (۲۰۱۷) و شی و همکاران (۲۰۱۵) دانست. برای مثال، شی و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهش خود نشان دادند که عزت نفس در رابطه بین خوشایندی، گشودگی به تجربه، روان‌رنجورخویی و علائم افسردگی، نقش واسطه‌ای دارد. کوان و همکاران (۲۰۱۷) نیز عزت نفس را متغیری می‌دانند که بین صفات شخصیتی و رضایت از زندگی مداخله می‌کند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که ویژگی‌های شخصیتی مثبتی چون برون‌گرایی و خوشایندی به وسیله تقویت عزت نفس سپری در برابر پیامدهای ناگوار استرس ایجاد می‌کنند که این مسئله نهایتاً موجب افزایش سطح تاب‌آوری فرد می‌شود. برای مثال، از آنجایی که افراد دارای سطوح بالای خوشایندی در ارتباط با دیگران

چالش‌ها و مشکلات پایین آمده و تاب‌آوری آنان در برابر سختی‌ها و استرس‌ها کاهش می‌یابد.

نتیجه‌گیری

براساس نتایج حاصل از پژوهش، توجه به متغیرهایی چون روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، خوشایندی، وظیفه‌شناسی و عزت‌نفس به عنوان عوامل مؤثر بر تاب‌آوری و همچنین توجه به عزت‌نفس به عنوان میانجی رابطه روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و خوشایندی با تاب‌آوری، می‌تواند به درک بیشتر رابطه میان متغیرهای مذکور بینجامد. در واقع، با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر نقش عزت‌نفس در اتصال صفات شخصیتی به تاب‌آوری، بسیار برجسته می‌شود؛ بنابراین، از آنجایی که تحقیقات نشان داده‌اند که صفات شخصیتی تغییرپذیری پایینی دارند، شایسته است که جهت افزایش سطح تاب‌آوری افراد آسیب‌پذیر و دچار ضعف‌های شخصیتی، تمرکز را بیشتر بر روی عزت‌نفس آنان گذاشت تا با تقویت کردن آن، از تأثیرات منفی عوامل شخصیتی بر تاب‌آوری این افراد کاست. بر این اساس، اهمیت مداخلات و روش‌های درمانی متمرکز بر عزت‌نفس بیش‌ازپیش آشکار می‌گردد. یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر تعداد نسبتاً زیاد پرسشنامه‌ها و سؤالات آن‌ها بود که این امر می‌تواند شرکت‌کنندگان را خسته و بی‌انگیزه نموده و از دقت آن‌ها در پاسخگویی به سؤالات کاسته باشد. همچنین، از آنجایی که نمونه این پژوهش شامل افراد ۱۸ تا ۶۴ سال بود، می‌بایست تعمیم نتایج با احتیاط بیشتری صورت بگیرد.

سپاسگزاری

همدلی بیشتری نشان می‌دهند و نسبت به آن‌ها خوش‌بین و با اعتماد هستند؛ بنابراین دوست‌داشتنی‌تر به نظر می‌آیند و تأیید و حمایت اجتماعی بیشتری دریافت می‌کنند که این امر احتمالاً عزت‌نفس آن‌ها را بالا برده و به تعبیری حس ارزشمند بودن را به آن‌ها القا می‌کند. افزایش عزت‌نفس نیز به نوبه خود آن‌ها را یاری می‌دهد که با تجارب استرس‌زای زندگی به نحو مؤثرتری کنار بیایند. افراد برون‌گرا نیز افزون بر دوستدار دیگران بودن و تمایل به شرکت در اجتماعات و مهمانی‌ها، در عمل قاطع، فعال و پرحرف یا اهل گفتگو هستند. یک مطالعه نسبتاً جدید نیز نشان داده است که برون‌گرایی بیشتر، خلق مثبت بیشتری به فرد القا می‌کند و برون‌گراها ظاهراً بیشتر مستعد شادی و هیجان‌ات مثبت هستند (کروان، لانسبوری و گیسون، ۲۰۱۰). از آنجایی که خلق و هیجان مثبت نیز غالباً همراه با افکار و باورهای مثبتی درباره خود است، می‌تواند به تقویت عزت‌نفس فرد کمک نموده و از این طریق احتمال ایستادگی بیشتر او را در برابر سختی‌ها و ناملایمات زندگی افزایش دهد. از طرف دیگر با توجه به اینکه عامل روان‌رنجورخویی به‌طورکلی بیانگر هیجان‌ات منفی است، در افرادی که سطح این عامل بالا باشد، تجربه شدید و مکرر هیجان‌اتی چون ترس، خشم، گناه، اضطراب، افسردگی، ناامیدی و ناکامی بالا است و در نتیجه این عوامل، عزت‌نفس یا حس ارزشمندی چنین افرادی آسیب می‌بیند و نقش محافظتی آن تضعیف می‌شود. افراد دچار عزت‌نفس پایین نیز معمولاً انتقادناپذیر بوده و ناتوان از کمک‌خواهی هستند و نیاز خود به احترام دیدن و موردتوجه بودن و نیز تمایلات جنسی خویش را سرکوب می‌کنند (یانگز و همکاران، ۲۰۰۹). در نتیجه توان چنین افرادی برای مقابله مؤثر با

of exchange students in Russia. *International Journal of Intercultural Relations*, 31, 181-197.

Huczynski A, Buchanan D. (2013). *Organizational behavior: an introductory text (8th Edition)*, New York: Pearson Education.

Johar SS, Ishak MS, Zainudin A. (2013). Neuroticism personality and emotional intelligence of leader, and impact towards self-esteem of employee in organization. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 84, 431-436.

John OP, Naumann LP, Soto CJ. (2008). Paradigm shift to the integrative Big Five trait taxonomy: History, measurement, and conceptual issues. In O. P. John, R. W. Robins, & L. A. Pervin (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (p. 114-158). The Guilford Press.

Kirwan J, Lounsbury J, Gibson L. (2010). Self-direction in learning and personality: The Big Five and narrow personality traits in relation to learner self-direction. *International Journal of Self-Directed Learning*, 7, 21-34.

Kwan VSY, Bond MH, Singelis TM. (2017). Pancultural explanations for life satisfaction: Adding relationship harmony to self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 1038-1051.

Lai DWL, Qin N. (2018). Extraversion personality, perceived health and activity participation among community-dwelling aging adults in Hong Kong. *PLoS ONE* 15(1): e0227896.

Lazarus RS. (1993). From psychological stress to the emotions: A history of changing outlooks. *Annual Review of Psychology*, 44, 1-21.

Liu Y, Wang Z, Zhou C, Li T. (2014). Affect and self-esteem as mediators between trait resilience and psychological adjustment. *Personality and Individual Differences*, 66, 92-97.

Luk CL, Yuen JLC. (1997). The role of self-concepts of technical school students in their learning of a second language. *Psychologia: An International Journal of Psychology in the Orient*, 40, 227-232.

McCrae RR, Costa PT. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments

از تمامی شهروندان محترم منطقه ۶ شهرداری تهران که مشارکت در پژوهش حاضر را خالصانه پذیرفتند، به پاس همکاری و همراهی کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

- Asvadi-Kermani I, Ashraphian P, Zeinali S, Imani M, Shabanloei R. (2010). A Study of Cancer Patients' Personality Profile and its Comparison with that of Normal Persons. *Avicenna J Clin Med*, 16(4), 26-30. [In Persian].
- Benetti C, Kambouropoulos N. (2006). Affect-regulated indirect effects of trait anxiety and trait resilience on self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 41, 341-352.
- Bonanno GA. (2014). Loss, Trauma, and Human Resilience. Have We Underestimated the Human Capacity to Thrive After Extremely Aversive Events? *American Psychologist*, 59(1), 20-28.
- Cai H, Wu Q, Brown JD. (2009). Is self-esteem a universal need? Evidence from the People's Republic of China. *Asian Journal of Social Psychology*, 12, 104-120.
- Campbell-Sills L, Cohan SL, Stein MB. (2016). Relationship of resilience to personality, coping, and psychiatric symptoms in young adults. *Behav Res Ther*, 44(4), 585-599.
- Costa PT, McCrae RR. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO Personality Inventory. *Psychological Assessment*, 4(1), 5-13.
- Ercan H. (2017). The Relationship between Resilience and the Big Five Personality Traits in Emerging Adulthood. *Eurasian Journal of Educational Research*. 17, 1-22.
- Farber EW, Schwartz J AJ, Schaper PE, Moonen DJ, McDaniel JS. (2010). Resilience factors associated with adaptation to HIV disease. *Psychosomatics*, 41, 140-146.
- Galchenko I, Van DeVijver FJR. (2017). The role of perceived cultural distance in the acculturation

- and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81-90.
- McCrae RR, Costa PT. (1999). A five factor theory of personality. In L. A. Pervin (Ed.), *Handbook of personality: Theory and research* (pp. 139-153). New York: Guilford Press.
- Oshio A, Taku K, Hirano M, Saeed G. (2018). Resilience and Big Five personality traits: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 127, 54-60.
- Park J, Kim Y, Park S, Suh A, Lee H. (2016). The relationship between self-esteem and overall health behaviors in Korean adolescents. *Health Psychology and Behavioral Medicine*. 4, 175-185.
- Pervin LA. (2003). *The Science of Personality*, Second Edition. Oxford University Press.
- Rezaei T, Bayani A, Shariatnia K. (2015). The prediction of mental health based on variables of self-esteem, life satisfaction and hope among college students. *Iran J Health Educ Health Promot*. 3(3), 242-252. [In Persian].
- Richardson GE. (2002). The meta-theory of resilience and resiliency. *J. Clin. Psychol*, 58, 307-321.
- Robins RW, Tracy JL, Trzesniewski K, Potter J, Gosling SD. (2011). Personality correlates of self-esteem. *Journal of Research in Personality*, 35, 463-482.
- Rosenberg M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Shi M, Liu L, Yang Y, Wang L. (2015). The mediating role of self-esteem in the relationship between big five personality traits and depressive symptoms among Chinese undergraduate medical students. *Personality and Individual Differences*, 83, 55-59.
- White B, Driver S, Warren AM. (2010). Resilience and indicators of adjustment during rehabilitation from a spinal cord injury. *Rehabil Psychol*, 55(1), 23-32.
- Yu X, Zhang J. (2007). Factor analysis and psychometric evaluation of the Connor Davidson Resilience Scale (CD-RISC) in Chinese people. *Social Behavior and Personality*, 35, 19-30.
- Zhang CM, Zou H, Xiang XP. (2006). The relationship between self-esteem and personality of high school students. *Chinese Mental Health Journal*, 20, 588-591.